

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА МАШИНОБУДІВНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

The correlation managers of the logistics with workers of other departments at the machine-buildings enterprises for the collection of data to the appraisal the efficiency of the logistical activity is researched in this article. The creation of the corresponding information flows at the joint-stock company "The Kharkiv Plant Hidropryvid" and the joint-stock company "The Kharkiv Machine-building Plant "Svet Shakhtera" is represented graphically.

Використання логістичного підходу для підвищення ефективності управлінської діяльності на машинобудівному підприємстві ґрунтується на інформаційному забезпеченні цього процесу. Актуальність теми визначається розвитком теорії логістики, її поступовим впровадженням в діяльність вітчизняних підприємств та необхідністю формування інформаційних потоків щодо визначення ефективності логістичної діяльності на машинобудівному підприємстві.

Мета – дослідити процес створення інформаційних потоків, які відображають взаємозв'язок менеджерів з логістики із працівниками інших відділів на підприємстві щодо збору даних для оцінки ефективності логістичної діяльності, інтерпретації отриманих результатів та їх раціонального використання на практиці.

Ефективність логістичної діяльності на машинобудівному підприємстві досліджували вчені: А. І. Семененко, В. І. Сергєєв [1], Джонсон С. Джеймс, Вуд Ф. Дональд, Вордлоу Л. Деніел, Мерфі-мол. Р. Поль [2], М. А. Окландер [3], А. М. Гаджинський [4], М. П. Гордон, С. Б. Карнаухов [5], Л. Б. Миротін, І. Е. Ташбаєв, О. Г. Порошина [6], А. А. Канке, І. П. Кошева [7], В. М. Стаханов, В. Б. Українцев [8], Д. Уотерс [9], Г. І. Нечаєв, О. І. Кичкіна [10], А. О. Чеботаєв, Д. А. Чеботаєв [11], В. В. Дибська [12] та ін. Вчені розробили і описали власні методи оцінки ефективності логістичної діяльності на підприємстві, кожний з яких включає своєрідний набір складових. Отже, існує багато авторських методик щодо оцінки ефективності логістичної діяльності, що спонукає до їх узагальнення та подальшої дослідницької роботи.

Взаємозв'язок менеджерів з логістики із працівниками інших відділів на підприємстві супроводжується процесами формування інформаційних потоків щодо визначення ефективності його логістичної діяльності. Упровадження логістики в управлінську діяльність українських підприємств на сучасному етапі є об'єктивною необхідністю, реалізація якої є можливою за такими варіантами: створення окремого відділу логістики; введення посади менеджера з логістики на даному підприємстві; користування послугами логістичної компанії або логістичного оператора.

Щодо малих підприємств, то негайної потреби у створенні відділу логістики чи окремої посади менеджера з логістики немає. У разі необхідності доречно буде скористатися послугами логістичної компанії чи оператора. Середні ж підприємства в основному потребують запровадження посади менеджера з логістики або, в окремих випадках, створення відділу логістики.

На даний момент через високу вартість сторонніх логістичних послуг більшість українських підприємств не можуть ними скористатися і це деякою мірою зумовлює необхідність введення посади менеджера з логістики або відділу логістики на власних підприємствах [13, с. 143]. Автор вважає, що на великих підприємствах залежно від обсягу виробництва, номенклатури продукції та чисельності працівників може вводитися посада менеджера з логістики або відділу логістики. Пропонується таке уточнення: якщо необхідно оптимізувати конкретний процес на підприємстві (транспортування, складування, виробничий процес, процеси постачання, збуту та ін.), доцільно ввести посаду менеджера з логістики. Якщо ж необхідно оптимізувати декілька процесів (залежно від цілей підприємства), пропонується створити відділ логістики. Разом з існуючою думкою про доцільність використання сторонніх логістичних послуг, краще за логістичні компанії знати і орієнтуватися в завданнях оптимізації поточкових процесів на власному підприємстві можуть саме менеджер з логістики чи відділ логістики цього підприємства. Відділ логістики повинен управляти матеріальними потоками та оптимізувати їх, починаючи з моменту формування договірних відносин з постачальником і закінчуючи доставкою споживачеві готової продукції (в тому числі передпродажний та післяпродажний сервіси). При цьому спрощується координація між транспортуванням, складуванням, контролем матеріальних запасів, виробництвом та іншими функціями, і логістика стане однією з основних функцій управлінської діяльності на підприємстві. Теоретично створення відділу логістики можливе, але на практиці необхідно розглядати ситуацію в кожному конкретному випадку, на кожному конкретному підприємстві. Найголовнішим для керівників підприємства має бути визначення місця та ролі логістики й логістичного менеджменту в управлінській та виробничо-господарській діяльності, а також виявлення можливих альтернатив щодо організації та управління відділом логістики. Тим більше, що створення такого відділу потребує додаткових витрат: виділення окремого приміщення, облаштування робочих місць, заробітна плата, витрати на підвищення кваліфікації, на оргтехніку (комп'ютери, телефон тощо) та ін.

Використання методів оцінки ефективності логістичної діяльності буде ефективним за умови тісного взаємозв'язку менеджерів з логістики із працівниками інших відділів на підприємстві. Тож на основі загальної схеми управління підприємством відобразимо взаємозв'язок менеджерів з логістики із працівниками інших відділів щодо збору даних для оцінки ефективності логістичної діяльності на підприємстві, інтерпретації отриманих результатів, їх раціонального використання на практиці та щодо створення відповідних інформаційних потоків. На рис. 1 відображено взаємозв'язок менеджерів з логістики із працівниками інших відділів на прикладі ВАТ "Харківський завод Гідропривід" (підкреслимо, що відділу логістики чи посади менеджера з логістики на підприємстві не існує, пропонується ввести таку посаду). На рис. 2 відображено взаємозв'язок менеджерів з логістики із працівниками інших відділів на прикладі ВАТ "Харківський машинобудівний завод "Світло Шахтаря" (підкреслимо, що відділу логістики на підприємстві не існує, пропонується його створити).

Методи визначення ефективності логістичної діяльності на машинобудівному підприємстві на рис. 1 і 2 представлені в такій послідовності за їх авторами: 1 – А. І. Семененко (розрахунок ефективності логістичної діяльності на підприємстві); 2 – Джонсон С. Джеймс, Вуд Ф. Дональд, Вордлоу Л. Деніел, Мерфі-мол. Р. Поль (розрахунок ефективності логістичної діяльності на підприємстві); 3 – М. А. Окландер (розрахунок ефективності логістичної діяльності на підприємстві); 4 – А. М. Гаджинський, М. П. Гордон, С. Б. Карнаухов (розрахунок ефективності логістичної діяльності на підприємстві); 5 – Л. Б. Миротін, І. Е. Ташбаєв, О. Г. Порошина (розрахунок ефективності логістичної діяльності на підприємстві); 6 – А. А. Канке, І. П. Кошева (розрахунок ефективності виробничої, транспортної, складської логістики); 7 – В. М. Стаханов, В. Б. Українцев (розрахунок ефективності логістичної діяльності на підприємстві); 8 – Д. Уотерс (розрахунок ефективності логіс-

тичної діяльності на підприємстві; розрахунок ефективності окремих стадій логістичного процесу; розрахунок ефективності транспортної логістики); 9 – Г. І. Нечаєв, О. І. Кичкіна (розрахунок ефективності транспортно-складської логістики); 10 –

А. О. Чеботаєв, Д. А. Чеботаєв, В. В. Дибська (розрахунок ефективності складської логістики) [1 – 12; 14 – 16].

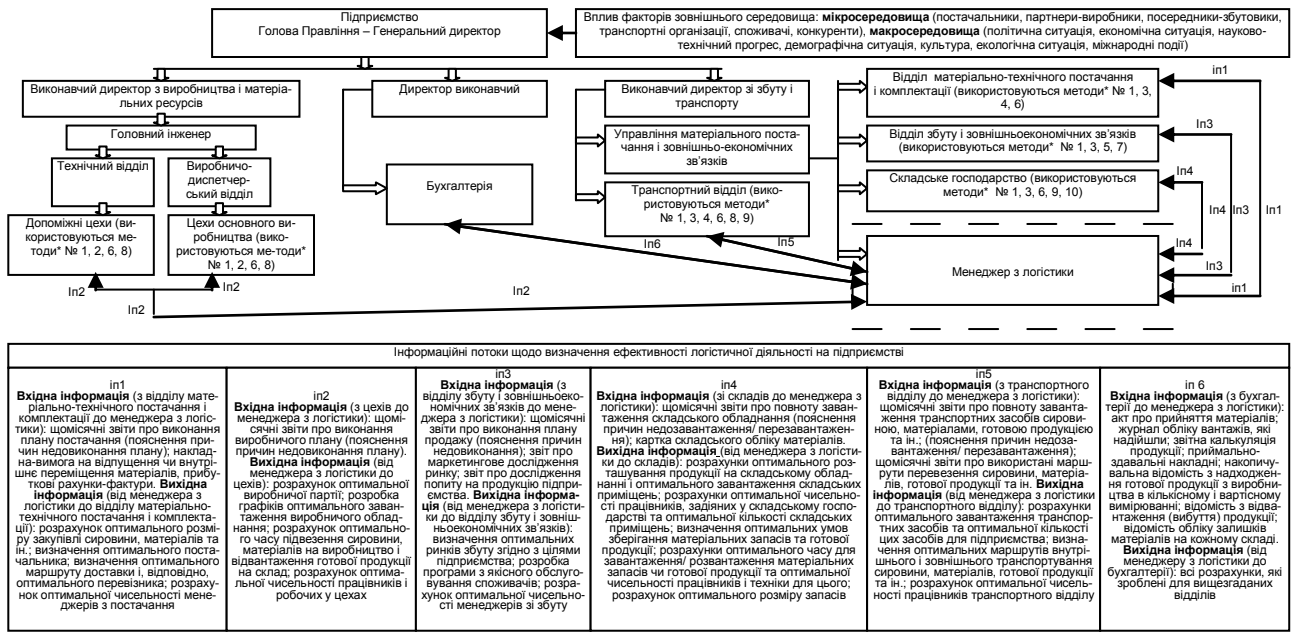

Рис. 1. Схема інформаційних потоків щодо визначення ефективності логістичної діяльності у VAT "Харківський завод Гідропривід"

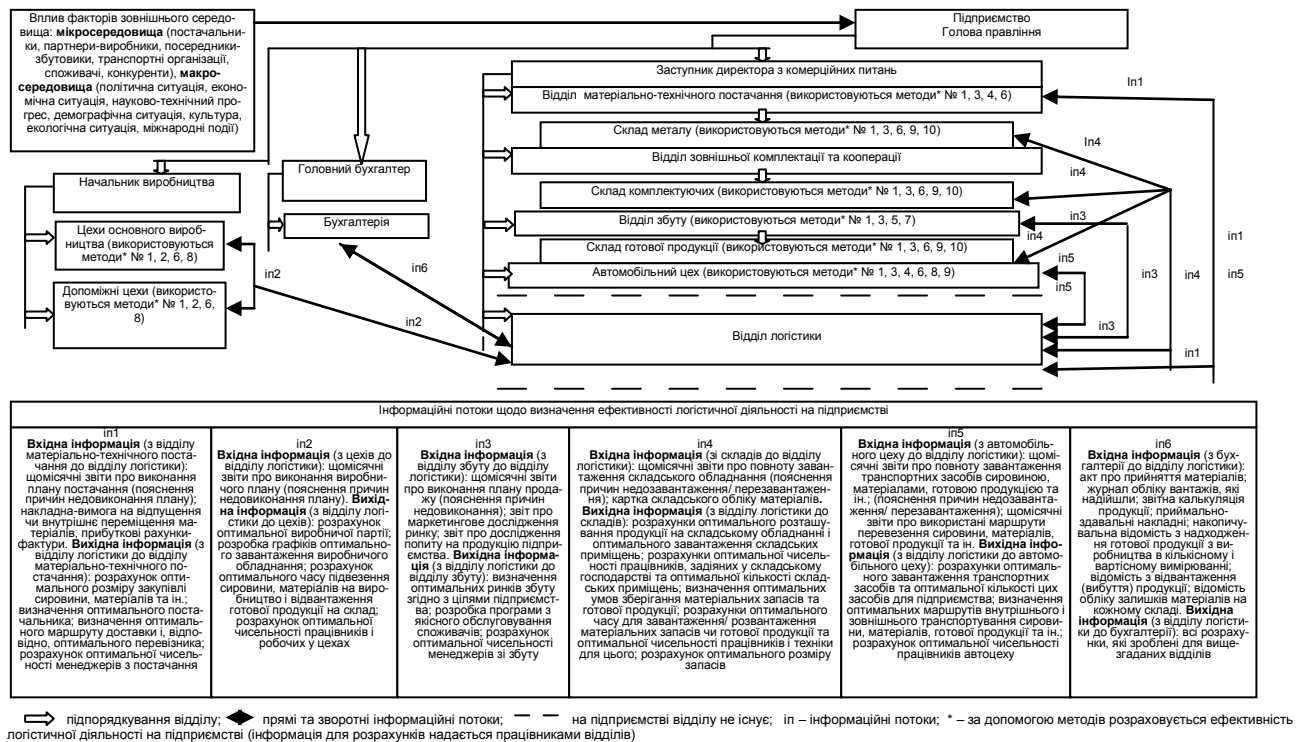

Рис. 2. Схема інформаційних потоків щодо визначення ефективності логістичної діяльності у VAT "Харківський машинобудівний завод "Світло Шахтаря"

Як видно з рис. 1 і 2, для оцінки ефективності логістичної діяльності на підприємствах за допомогою існуючих методів необхідна постійна взаємодія менеджерів з логістики із працівниками багатьох інших відділів з метою отримання необхідної інформації для здійснення розрахунків. Крім того, на діяльність підприємства постійно впливають фактори зовнішнього середовища.

Використання існуючих методів сприятиме підвищенню ефективності управлінської та господарської діяльності підприємства і може привести до таких позитивних результатів:

- а) поєднання знань та вмінь фахівців різних рівнів управління і таким чином поглиблення функцій і обов'язків;
- б) об'єднання зусиль фахівців всіх підрозділів для досягнення поточних і стратегічних цілей, а також досягнення нового рівня ефективності управлінських рішень;
- в) використання логістики на засадах сприяння об'єднанню зусиль фахівців в об'ґрунтуванні та прийнятті управлінських рішень;
- г) забезпечення логістичним менеджментом таких операцій: орієнтація виробничої діяльності на потреби споживачів; налагодження взаємозв'язків з партнерами; більш раціональне використання заводського обладнання; налагодження безперебійного матеріального потоку; підвищення якості продукції та конкурентоспроможності; мінімізація витрат і оптимізація запасів в цілому;
- д) оптимізація чисельності трудових ресурсів та їх раціональне використання;
- е) здійснення режиму економії;
- є) поєднання економічних і соціальних процесів на підприємстві;
- ж) оптимізація збору інформації про ситуацію на ринку і на цій основі зниження комерційного ризику;
- з) розробка та впровадження механізму інноваційних проектів й обмін досвідом;
- і) пошук нових методів задоволення логістичних потреб в управлінні підприємством;
- й) оптимізація витрат і, відповідно, підвищення ефективності господарської діяльності на підприємстві;
- к) підвищення ефективності управління матеріальними, фінансовими, інформаційними потоками на підприємстві;
- л) глобалізація господарської діяльності, вихід підприємств на світовий ринок, розширення міжнародної торгівлі.

Під цим кутом зору проведено ранжування варіантів організації логістичної діяльності на підприємстві. Аналіз показав проблемність у визначенні місця і ролі відділу логістики на підприємствах. У цьому зв'язку пропонується введення посади менеджера з логістики або створення відділу логістики на великих і середніх підприємствах. Малим підприємствам пропонується користуватися послугами логістичних компаній чи операторів.

Таким чином, досліджено можливі варіанти організації логістичної діяльності на підприємстві згідно з масштабом підприємства. Використання зазначених методів оцінки ефективності логістичної діяльності дозволить не просто застосовувати, а й ефективно впроваджувати логістику на машинобудівних підприємствах, підвищувати ефективність логістичної діяльності та посилювати її вплив на управлінську й господарську діяльність підприємства в цілому. У цьому контексті графічно зображено взаємозв'язок менеджерів з логістики із працівниками інших відділів на підприємстві щодо збору даних для оцінки ефективності логістичної діяльності, інтерпретації отриманих результатів, їх раціонального використання на практиці та щодо створення відповідних інформаційних потоків у ВАТ "Харківський завод Гідропривід" і ВАТ "Харківський машинобудівний завод "Світло Шахтаря". Визначені положення слугують напрямками подальшого наукового дослідження у сфері логістичного менеджменту.

льство "Союз", 2001. – 544 с. 2. Джонсон С. Д. Современная логистика / С. Д. Джонсон, Ф. Д. Вуд, Л. Д. Вордлоу, Р. П. Мэрфи-мл.; [Пер. с англ. – 7-е изд. – М.: Издательский дом "Вильямс", 2002. – 624 с. 3. Окландер М. А. Логистична система підприємства: Монографія. – Одеса: Астропринт, 2004. – 312 с. 4. Гаджинский А. М. Логистика: Учебн. пособ. для высш. и средн. спец. учебн. завед. – 7-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательско-торговая корпорация "Дашков и Ко", 2003. – 408 с. 5. Гордон М. П. Логистика товародвижения / М. П. Гордон, С. Б. Карнаухов. – 2-е изд., перераб., доп. – М.: Центр экономики и маркетинга, 2001. – 200 с. 6. Миротин Л. Б. Эффективная логистика / Л. Б. Миротин, Ы. Э. Ташбаев, О. Г. Порошина. – М.: Издательство "Экзамен", 2002. – 160 с. 7. Канке А. А. Логистика: Учебник / А. А. Канке, И. П. Кошева. – М.: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2005. – 352 с. 8. Стаханов В. Н. Теоретические основы логистики / В. Н. Стаханов, В. Б. Украинцев. – Ростов н/Д: Феникс, 2001. – 160 с. 9. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок: Пер. с англ. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 503 с. 10. Нечаев Г. И. Влияние транспортно-складского процесса на функционирование логистических систем / Г. И. Нечаев, Е. И. Кичкина // Сборник докладов 2-й Междунар. научно-практической конф. "Проблемы подготовки профессиональных кадров по логистике". – К.: НАУ, 2005. – С. 62 – 66. 11. Чеботаев А. А. Логистика и маркетинг (Маркетингологистика): Учебн. пособ. / А. А. Чеботаев, Д. А. Чеботаев. – М.: ЗАО "Издательство "Экономика", 2005. – 247 с. 12. Логистика: Учебник / Под ред. Б. А. Аникина. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 368 с. 13. Кузьменко А. Адепты логики // Бизнес. – 2006. – № 22 (697). – С. 141 – 143. 14. Колодізева Т. О. Проблеми визначення ефективності логістичної діяльності підприємств України / Т. О. Колодізева, Г. Р. Руденко // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. – 2005. – № 13. – С. 59 – 62. 15. Руденко Г. Р. Існуючі методики оцінки ефективності логістичної діяльності на підприємствах // Економіка розвитку. – 2006. – № 4 (40). – С. 64 – 67. 16. Руденко Г. Р. Методика оцінки ефективності логістичної діяльності на промисловому підприємстві // Економіка розвитку. – 2008. – №1 (45). – С. 66 – 68.